

ZÁVĚRY MEZIRESORTNÍ PRACOVNÍ SKUPINY K ZÁKONU O STŘETU ZÁJMŮ ZE DNE 28. 4. 2009

Meziresortní pracovní skupina složená ze zástupců Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva vnitra, Svazu měst a obcí a krajů projednala došlé podněty k výkladu problémových ustanovení zákona o střetu zájmů a k těmto podnětům zaujala následující stanoviska:

1. Výklad pojmu podnikající právnická osoba ve vztahu k oznamovací povinnosti veřejných funkcionářů

Dle § 9 odst. 1 písm. b) a c) zákona je veřejný funkcionář povinen přesně, úplně a pravdivě písemně oznámit, že je společníkem nebo členem právnické osoby provozující podnikatelskou činnost („podnikající právnické osoby“), anebo statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu, členem řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu podnikající právnické osoby, a uvést její obchodní firmu nebo název a sídlo.

Otázkou je, zda se pojem „právnická podnikající osoba“ má vykládat ve spojení s § 2 odst. 1 obchodního zákoníku, nebo i na ty subjekty, které svou činnost nevykonávají za účelem dosažení zisku, ale jsou podnikateli jen proto, že jsou zapsány do obchodního rejstříku. Dále zda se oznamovací povinnost vztahuje jen na ty subjekty, které v posuzovaném období provozují podnikatelskou činnost, např. právnická osoba je držitelem živnostenského oprávnění, ale v posuzovaném období nevyvíjí žádnou činnost.

Dle názoru pracovní skupiny se podle ustanovení § 34 odst. 1 písm. d) obchodního zákoníku zapisují kromě obchodních společností, družstev, podnikajících zahraničních osob a fyzických osob – podnikatelů i jiné subjekty, pokud tak stanoví zvláštní zákon, a které nemusí proto nutně vyvíjet podnikatelskou činnost. Například se jedná o příspěvkové organizace územních samosprávných celků. Pojmovým znakem uvedeným v § 9 odst. 1 písm. b) zákona o střetu zájmů ale je, že právnická osoba provozuje podnikatelskou činnost. Pokud není tento znak naplněn, nejde o právnickou osobu, členství v níž by byl povinen veřejný funkcionář oznamovat.

Konečně i společnost s ručením omezeným a akciová společnost mohou být založeny i za jiným účelem než podnikání, tzv. fiktivní podnikatelé.

V případě živnostenského oprávnění lze ovšem podnikatelskou činnost předpokládat; pokud držitel činnost nevyvíjí, je povinen ohlásit podle § 31 odst. 11 živnostenského zákona přerušeni provozování živnosti (jde-li o dobu přesahující 6 měsíců).

2. Evidenční orgán pro příspěvkové organizace územních samosprávných celků

Podle § 14 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů je evidenčním orgánem pro veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 2 písm. a) až d) ministerstvo nebo jiný ústřední orgán státní správy, v jehož oboru působnosti veřejný funkcionář vykonává funkci.

Otázkou je, kdo je evidenčním orgánem v případě příspěvkových organizací typu bytových podniků, sociálních, kulturních a sportovních zařízení, technických služeb atp.

V rámci meziresortní pracovní skupiny nelze stanovovat věcnou příslušnost jednotlivých ministerstev pro každý subjekt zvlášť. Pro určení evidenčního orgánu bude rozhodující (převažující) charakter vykonávané činnosti, který může vyplývat například i ze zřizovací listiny.

3. Výklad ustanovení § 2 odst. 3 zákona

Podle § 2 odst. 3 zákona se povinnosti veřejného funkcionáře na osobu uvedenou v odstavci 2 vztahují pouze tehdy, jestliže v rámci výkonu své činnosti

- a) nakládá s finančními prostředky orgánu veřejné správy jako příkazce operace ve smyslu zákona o finanční kontrole, pokud hodnota finanční operace přesáhne 250 000 Kč,
- b) bezprostředně se podílí na rozhodování při zadávání veřejné zakázky nebo na rozhodování při výkonu práv a povinností zadavatele při realizaci zadávané veřejné zakázky,
- c) rozhoduje ve správním řízení, s výjimkou blokového řízení, nebo
- d) se podílí na vedení trestního stíhání.

Otázkou je, zda jsou uvedené podmínky splněny, pokud veřejný funkcionář rozhoduje pouze o zakázkách malého rozsahu, nebo je během celého roku na mateřské nebo rodičovské dovolené a nerozhoduje o veřejných zakázkách, nerozhoduje ve správním řízení, atd., tj. zda veřejný funkcionář za takových okolností musí podávat oznámení.

Budeme-li vycházet ze znění § 2 odst. 3 písm. b) zákona o střetu zájmů ve spojení s definicí zadání veřejné zakázky v § 17 písm. k) zákona o veřejných zakázkách a navazujících ustanovení tohoto zákona, zejména pak z § 18 odst. 3, lze dovést, že na tzv. veřejné zakázky malého rozsahu ustanovení § 2 odst. 3 písm. b) zákona o střetu zájmů nedopadá.

Podmínky stanovené v § 2 odst. 3 zákona o střetu zájmů se vztahují k výkonu funkce; pokud veřejný funkcionář (uvedený v odstavci 2) svou funkci nevykonával, např. pro čerpání mateřské nebo rodičovské dovolené, nemohl podmínky uvedené v odstavci 3 z povahy věci naplnit, a platí pro něj pravidlo, že se na něj povinnosti veřejného funkcionáře pro dotčené období nevztahují.

4. Jak má postupovat veřejný funkcionář, pokud evidenční orgán odmítne převzít čestné prohlášení (aby splnil zákonnou povinnost čestné prohlášení podat)?

Podle § 7 a násl. ustanovení zákona je veřejný funkcionář povinen podat oznámení o

- a) osobním zájmu,
- b) činnostech,
- c) majetku nabytém v průběhu výkonu funkce,
- d) příjmech, darech a závazcích.

Do úvahy přichází možnost podat proti takovému postupu stížnost podle § 175 správního řádu. Nicméně i tak platí, že i když správní orgán odmítne čestné prohlášení převzít, veřejný funkcionář jeho podáním svou oznamovací povinnost podle zákona o střetu zájmů splnil. Z hlediska případného prokazování, že oznámení bylo podáno, lze ovšem doporučit v takových případech zaslání doporučeného dopisu (lhůta pro podání je podle § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu zachována, pokud je v její poslední den podána zásilka držiteli poštovní licence) nebo v elektronické podobě, opatřené zaručeným elektronickým podpisem. Pro futuro lze uvažovat o podání oznámení prostřednictvím datové schránky (§ 18 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů).